

Advies van 30 oktober 2013

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats] ([land]),
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven,

tegen:

wijlen [naam],
geboorte- en sterfdatum onbekend,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Broeders Franciscanen
van Bleijerheide (hierna te noemen: 'de Congregatie').

1. De procedure

1.1. Het klaagschrift met bijlagen is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 16 januari 2012. Op 2 april 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van mr. R.P. Baetens, advocaat te Tilburg, optredend namens de Duitse Ordensgemeenschap der Armen-Brüder des heiligen Franziskus (verder: de Duitse Congregatie), welke destijds optrad als kerkelijke gezagsdrager in zaken betreffende het internaat Bleijerheide. Op 27 april 2012 is een brief ontvangen van mr. J.J.M. Goltstein, advocaat te Kerkrade, waarin hij zich in plaats van mr. Baetens als advocaat heeft gesteld voor de Duitse Congregatie. Op 9 augustus 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden. Klager is ter zitting verschenen met zijn echtgenote mevrouw [naam]. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Weller voornoemd. Namens aangeklaagden was aanwezig mr. G.J.J. Goltstein.

1.2. In een advies van 30 augustus 2012 heeft de klachtencommissie de overste van de Duitse Congregatie geadviseerd om de klacht tegen aangeklaagde niet gegrond te verklaren.

1.3. Op 2 augustus 2013 is door de griffie van de Klachtencommissie een herzieningsverzoek met bijlagen ontvangen. Op 30 augustus 2013 heeft te Utrecht een zitting van de bijzondere kamer van de Klachtencommissie plaatsgevonden. In haar advies van 27 september 2013 heeft de bijzondere kamer het verzoek tot herziening gegrond verklaard en bepaald dat de zaak opnieuw wordt behandeld.

1.4. Op 23 oktober 2013 heeft de Klachtencommissie in raadkamer de zaak opnieuw beoordeeld, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

2. De klacht

2.1. Klager verbleef in de periode 1968 tot 1972 in het [pensionaat] te [plaats] (verder: het pensionaat). Aldaar is klager door meerdere broeders seksueel misbruikt, waaronder door aangeklaagde.

Aangeklaagde werkte in het sportgebouw naast de sintelbaan. Toen klager na het sporten zich in de kleedruimte aankleedde, hij was de laatste en alleen met aangeklaagde, heeft aangeklaagde hem betast. Hij kwam naast klager op het bankje zitten en stak zijn middelvinger in de anus van klager. Klager heeft aangeklaagde van zich afgeslagen en is weggerend.

2.2. Het misbruik op het internaat heeft het leven van klager vergald. Het heeft zijn carrière verwoest en zijn fysieke en geestelijke welzijn enorm geschaad, maar bovenal zijn persoonlijkheid verminkt. Klager is een persoon geworden die hij nooit heeft willen worden. Hij wordt regelmatig achtervolgd door angsten en de beelden van het op het pensionaat voorgevallen geweld en misbruik. Klager is eenzaam en angstig.

Rond zijn dertigste levensjaar heeft klager een zelfmoordpoging ondernomen. Hij is in het ziekenhuis opgenomen en heeft zich daar hevig verzet tegen behandeling omdat die hem deed denken aan het misbruik in de ziekenzaal van het pensionaat. Klager is na deze zelfmoordpoging in de WAO gekomen.

Klager heeft sinds twintig jaar therapie en aanzienlijke medicatie, doch de confrontatie met het verleden blijft. De publiciteit rond het misbruik in de R.K.-Kerk en vooral de ontkenning dat men met het misbruik bekend was, wekt bij klager grote woede vanwege de onrechtvaardigheid ervan.

2.3. Klager heeft de volgende doelen met de klachtenprocedure:

- a. een oprechte en werkelijke erkenning van hetgeen hem is aangedaan in de jaren op het pensionaat. Het gaat daarbij niet alleen om het seksuele misbruik, doch ook om de lichamelijke en geestelijke mishandeling;
- b. maatregelen tegen diegenen die toentertijd verantwoordelijk waren en nu nog posities binnen "de Orde" bekleden, voor zover dat nog zinvol is;
- c. het hervinden van enig zelfrespect.

Klager verzoekt om toekenning van een financiële compensatie.

3. De beoordeling

3.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

3.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

3.3. Er zijn meer dan veertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat aangeklaagde zijn middelvinger in de anus van klager heeft geduwd. Dit is eenmaal gebeurd.

3.4. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt omdat (thans) steunbewijs voorhanden is in de vorm van de gegrond verklaarde klacht met nummer 2011T347 (4). Die klacht ziet op misbruik door aangeklaagde waarvan de omschrijving in hoge mate overeenkomt met de onderhavige klacht. De Klachtencommissie is gelet daarop van oordeel dat voldoende steunbewijs is gevonden voor de klacht van klager.

3.5. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

3.6. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen.

3.7. Over het verzoek van klager om een financiële vergoeding kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Klager kan zich voor het verkrijgen van schadevergoeding met het onderhavige advies rechtstreeks tot de Compensatiecommissie wenden.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 30 oktober 2013 door mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter, drs. A.A.M. Oostveen en drs. J.L.H.H. Kunnen, leden, bijgestaan door mr. M.J.C. van Leeuwen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan klager verzonden. Aangezien zich in deze geen overste heeft gesteld als kerkelijk gezagsdrager, wordt dit advies niet uitgebracht aan een overste. Niettemin kan klager zich op grond van een besluit van de Bisschoppenconferentie en de Konferentie Nederlandse Religieuzen (KNR) met dit advies zonder tussenkomst van een overste wenden tot de Compensatiecommissie.